QORTI CIVILI – PRIM'AWLA

(Sede Kostituzzjonali)

ONOR. IMHALLEF DR. MIRIAM HAYMAN LL.D.

Rikors Kostituzzjonali Nru.: 62/15 MH

Illum 1 ta' Marzu, 2017

Angelo Zahra [K.I. 751849M]

vs

L-Onorevoli Prim Ministru, l-Avukat Generali, Kummissarju tat-Taxxi u l-Kummissarju tal-Pulizija

Il-Qorti;

Rat **ir-rikors tar-rikorrent** tat-22 ta' Lulju 2015 fejn gie premess:

"Illi dan ir-rikors jirreferi ghal gwaj gudizzjarji illi ghadda minnhom l-esponent rigward VAT.

Illi kien hemm allegazzjoni illi, minhabba nuqqasijiet attribwibbli ghal-kumpannija tieghu Stratford Co. Ltd, l-esponent irrenda ruhhu kolpevoli ta' infrazjonjiet tal-ligi tal-VAT billi ma gewx sottomessi denunzji akkumpanjati bid-debitu pagament fil-hin.

Illi in vista tal-imsemmi allegat nuqqas il-Kummissarju tal-VAT (kariga illi illum il-gurnata giet assorbita f' dik ta' Kummissarju tat-Taxxi) ssanzjona lill-esponent permezz ta' mizuri deterrenti u punittivi.

Illi l-imsemmija mizuri deterrenti u punittivi hadu l-forma ta' sensiela ta' multi fiskali mahruga ai termini tal-Kapitolu 406 tal-ligijiet ta' Malta.

Illi in vista tal-paragrafu 3 tal-Artikolu 83 tal-imsemmi Kapitolu 406 illi jghid testwalment:

'(3) Il-bidu ta' proċedimenti jew l-impożizzjoni ta' piena għal xi reat taħt din it-Taqsima ma għandhomx jeħilsu lil xi persuna minn prosekuzzjoni taħt xi liġi oħra jew mill-obbligu ta' ħlas ta' xi taxxa jew penali amministrattiva li għandha jew li jista' jkollha taħt dan l-Att u l-bidu ta' proċedimenti jew l-impożizzjoni ta' xi piena għal xi reat taħt xi liġi oħra jew il-ħlas ta' xi taxxa jew penali amministrattiva taħt dan l-Att ma għandhomx jeħilsu lil xi persuna minn xi prosekuzzjoni jew piena taħt din it-Taqsima.'

ittiehdu anke passi kriminali kontra l-esponent tant illi l-esponent gie mressaq quddiem il-Qorti tal-Magistrati.

Illi b'hekk, ghall-istess nuqqasijiet koperti mill-imsemmija mizuri amministrattivi, l-esponent gie wkoll punit permezz ta' mizuri imposti mill-qrati kriminali tant illi fis-27 ta' Novembru 2008 ir-rikorrent kien gie ikkundannat piena ta' prigunerija ta' tlettax-il xahar sosipiza ghal perjodu ta' sentejn bl-obbligu li fi zmien sitt xhur ihallas lid-Dipartament tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud is-somma ta' LM32,281.85 rapprezentanti bilanc dovut minnu lid-Dipartiment fuq il-kumpanija.

Din il-piena giet konvertita f'wahda ta' prigunerija effettiva b'sentenza moghtija mill-istess Qorti fit-18 ta' Dicembru 2009 wara li r-rikorrent kien baqa' inadempjenti minkejja il-perjodu koncess lilu ghall-hlas.

Illi l-proceduri kriminali jirreferu ghall-istess allegati nuqqasijiet precedentement sanzjonati mill-imsemmija multi fiskali deterrenti u punittivi.

Illi ghalhekk jirrizulta illi, ghall-istess nuqqas, l-esponent sofra kemm penali deterrenti u punittivi taht il-Kapitolu 406 kif ukoll piena karcerarja effettiva liema piena get skontata ingustament fil-habs ta' Kordin.

Illi ta' min izid illi l-kwestjonijiet ta' indoli purament legali (izda mhux fattwali) ventilati f'dan ir-rikors gia' gew precedentement decizi mill-Qorti Kostituzzjonali f' kawza promossa mill-esponent rigward FSS, deciza fid-29 ta'

Mejju, 2015 (Appell Civili Numru. 33/2013/1) fl-ismijiet Angelo Zahra v. L-Onorevoli Prim Ministru et.

Illi ghall-istess allegat nuqqas l-esponent sofra kemm piena deterrenti u punittiva hekk imsejha amministrattiva kif ukoll, sopra corna bastonate, gie assogettat ghall-proceduri kriminali illi irrizultaw f' piena karcerarja effettiva.

Illi, in vista tas-suespost, jirrizulta ksur tal-estremi tal-Artikolu 4 tas-Seba Protokoll illi hemm mal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem illi jghid hekk:

'1. Ħadd ma jista' jkun ipproċessat jew jerġa' jiġi kkastigat għal darb'oħra fi proċedimenti kriminali taħt il-ġurisdizzjoni tal- Istess Stat għal xi reat li dwaru jkun diġà ġie finalment liberat jew misjub ħati skont il-liġi u l-proċedura penali ta' dak l-Istat.

2. Id-disposizzjonijiet tal-paragrafu preċedenti ma għandhomx iżommu milli l-każ jerġa' jinfetaħ skont il-liġi u lproċedura penali tal-Istat inwistjoni, jekk ikun hemm provi ta' xi fatti ġodda jew li jkunu għadhom kif ġew żvelati, jew inkella jekk ikun ħemm xi vizzju fondamentali fil-proċedimenti ta' qabel, li jista' jkollhom effett fuq kif jiżvolġi l-każ.

3. Ebda deroga minn dan l-artikolu ma għandha ssir taħt lartikolu 15 tal-Konvenzjoni.'

Illi gialadarba gie vjolat il-principju non bin in idem inkiser ukoll l-Artikolu 5 tal-Konvenzjoni illi jghid illi hadd ma għandu jiġi pprivat mil-liberta` tiegħu ħlief skont il-proċedura preskritta bil-liġi.

Ghaldaqstant u in vista tas-suespost l-esponenti jitlob lil din l-Onorabbli Qorti:

1. Tiddikjara illi, ghar-ragunijiet premessi (in vista tal-impozizzjoni ta' mizuri punittivi multeplici) nkiser fil-konfront tal-esponent l-Artikolu 4 tas-Seba Protokoll illi hemm mal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem.
2. Tiddikjara illi, ghar-ragunijiet premessi (in vista tal-impozizzjoni ta' piena ta' prigunerija bi ksur tal-principju non bis in idem) nkiser fil-konfront tal-esponent l-Artikolu 5 tal-Konvenzjoni Ewropea.
3. Tiddikjara illi l-paragrafu 3 tal-Artikolu 83 tal-imsemmi Kapitolu 406 huwa null u bla effett ghaliex jikser l-Artikolu 4 tas-Seba Protokoll illi hemm mal-Konvenzjoni Ewropea.
4. Tiddikjara illi s-sentenzi surreferiti tal-Qorti tal-Magistrati fl-ismijiet Pulizija kontra Angelo Zahra tas-27 ta' Novembru 2008 u t-18 ta' Dicembru 2009 jiksru l-Artikolu 4 tas-Seba Protokoll illi hemm mal-Konvenzjoni Ewropea u thassarhom.

5. Thassar il-multi amministrattivi u l-imghax punittiv mahruga kontra l-esponent.
6. Tordna l-hlas ta' kumpens xieraq.
7. Taghti kull rimedju, direttiva ohra li jidhrilha xieraq."

Rat **ir-risposta tal-intimati Onorevoli Prim Ministru, l-Avukat Generali, Kummissarju tat-Taxxi u l-Kummissarju tal-Pulizija** tal-31 ta' Lulju 2015[1] li permezz taghha tressqus-segwenti eccezzjonijiet:

"Illi fl-ewwel lok, l-Onorevoli Prim' Ministru għandu jiġi liberat mill-osservanza tal-ġudizzju stante li ai termini ta' l-artikolu 181B tal-Kap 12 mhuwiex il-leġittimu kontradittur;

Illi subordinatament u mingħajr preġudizzju għall-premess, l-allegazzjonijiet u l-pretensjonijiet kollha tar-rikorrent huma nfondati fil-fatt u fid-dritt għar-raġunijiet segwenti li qed jiġu elenkati mingħajr preġudizzju għal xulxin:

Illi dwar l-allegat ksur tal-prinċipju ta' ne bis in idem, l-esponenti jirrilevaw li r-rikorrent ma sofra l-ebda ksur tal-Artikolu 4 tas-Seba Protokoll li hemm mal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem kif allegat minnu;

Illi huwa evidenti minn qari tal-Artikolu 83(3) tal-Kap. 406 ċitat mir-rikorrent, li dan ma jwassal għall-ebda ksur tal-Artikolu 4 tas-Seba Protokoll li hemm mal-Konvenzjoni Ewropea kif allegat mir-rikorrent u dan in kwantu hemm distinzjoni netta bejn il-penali amministrattivi u l-imgħax dovut ai termini tat-Taqsima I sat-Taqsima IX (inklussivi) tal-Kap 406 u l-piena u/jew l-multi li jistgħu jiġu imposti minn Qorti Kriminali fuq sejba ta' ħtija ta' wieħed jew aktar mir-reati skond it-Taqsima X tal-Kap 406 dwar Reati u Pieni;

Illi l-esponent jiċħad kull allegazzjoni da parti tar-rikorrent li l-penali amministrattivi surriferiti jammontaw għal 'piena deterrenti u punittiva';

Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost, dato ma non concesso li l-penali amministrattivi imposti tas-soċjetà Stradford Company Limited li għalihom huwa personalment responsabbli r-rikorrent jammontaw għal 'piena deterrenti u punittiva' kif allegat minnu, xorta ma jissussistux l-ebda proċeduri kriminali dupplici kif allegat mir-rikorrent fiċ-ċirkostanzi odjerni u dan kif se jirriżulta mill-provi;

Illi b'referenza għad-deċiżjoni tal-Onorabbli Qorti Kostituzzjonali fl-ismijiet ***Angelo Zahra vs L-Onorevoli Prim' Ministru et*** *deċiża 29 ta' Mejju 2015 ċitata mir-rikorrent, l-esponenti jirrilevaw li, kif jirrikonoxxi r-rikorrent stess,*

[1] Fol 14 et seq

dik id-deċiżjoni ngħatat fl-isfond tal-fatti partikolari ta' dak il-każ b'dan illi dik is-sentenza għandha tinqara' fil-kuntest tagħha;

Illi kull allegat ksur tal-Artikolu 5 tal-Konvenzjoni huwa ukoll infondat u nsostenibbli;

Illi l-Artikolu 5 tal-Konvenzjoni Ewropea għad-Drittijiet tal-Bniedem ċitat mir-rikorrent jipprovdi li 'Ħadd ma għandu jiġi pprivat mil-libertà tiegħu ħlief fil-każijiet li ġejjin u skont il-proċedura preskritta bil-liġi: (a) id-detenzjoni skont il-liġi ta' persuna wara li tinsab ħatja minn qorti kompetenti...';

Illi effettivament, il-piena karċerarja skontata mir-rikorrent fil-Faċilità Korrettiva ta' Kordin kienet skont il-liġi wara li huwa nstab ħati tal-akkużi dedotti kontrih b'deċiżjoni tal-Onorabbli Qorti tal-Maġistrati Bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tas-27 ta' Novembru 2008 u fit-18 ta' Diċembru 2009, b'dan illi kull allegat ksur tal-Artikolu 5 tal-imsemmija Konvenzjoni huwa għal kollox insostenibbli;

Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost, il-motivazzjonijiet u l-konklużjonijiet li waslet għalihom l-Onorabbli Qorti tal-Maġistrati (Malta) Bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali kienu riżultat ta' aċċertament probatorju xieraq u l-konsegwenzi li ġarrab kienu biss riżultat tal-inottemporanza tar-rikorrent li jgħaddi t-taxxa miġbura minnu f'isem il-Gvern ta' Malta lill-esponent Kummissarju tat-Taxxi kif trid il-liġi;

Illi dejjem mingħajr preġudizzju u biss għall-grazzja tal-argument, dato ma non concesso li ġew leżi d-drittijiet tar-rikorrent sanċiti bl-artikolu 4 tas-Seba Protokoll u/jew l-Artikolu 5 tal-Konvenzjoni Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem kif allegat mir-rikorrent, l-esponenti jissottomettu li r-rimedji mitluba mir-rikorrent mhumiex ġustifikati b'dan illi ir-raba', il-ħames u s-sitt talba għandhom jiġu miċħuda. L-esponent isostni li għalkemm din l-Onorabbli Qorti fil-vesti kostituzzjonali tagħha tista' tagħti kull rimedju li jidhrilha xieraq, madanakollu hija l-umli fehma ta' l-esponent li l-iskop ewlieni tad-dispożizzjonijiet dwar id-drittijiet fundamentali huwa sabiex jiġu stabbiliti standards u s-sejbien ta' vjolazzjoni ta' dawn l-istandards hija r-rimedju ewlieni;

Salv eċċezzjonijet ulterjuri;

Għaldaqstant u in vista tas-suespost, l-esponenti jitolbu bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti jogħġobha tiċħad it-talbiet kollha tar-rikorrent, bl-ispejjeż kontra tiegħu."

Rat it-traskrizzjoni tax-xhieda u l-affidavits prezentati mill-partijiet.

Rat id-dokumenti kollha pprezentati mill-partijiet u d-digrieti relattivi;

Rat in-Noti ta' Sottomissjonijiet skambjati bejn il-partijiet;

Rat li l-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza;

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza;

Ikkunsidrat;

Fil-kaz tal-lum ir-rikorrent jilmenta li l-impozizzjoni ta' mizuri punittivi multeplici in segwitu ghal infrazzjonijiet tal-Att dwar it-Taxxa fuq il-Valur Mizjud mill-kumpanija tieghu Stratford Co. Ltd tikkostitwixxi vjolazzjoni tad-drittijiet fundamentali tieghu kif protetti bil-Konvenzjoni Ewropea ghad-Drittijiet tal-Bniedem u Libertajiet Fundamentali. Id-dispozizzjonijiet nvokati huma l-artikolu 4 tas-Seba' Protokoll u l-artikolu 5 tal-Konvenzjoni.

L-intimati jilqghu ghal din l-azzjoni billi jirrespingu bhala nfondati l-pretensjonijiet kollha tar-rikorrent. Fil-fehma taghhom il-fattispecje tal-kaz ma jammontawx ghal ksur ta' xi dritt fundamentali tal-istess rikorrent.

Il-Fatti

Mill-atti jirrizulta pacifiku li r-rikorrent f'ismu personali u ghan-nom tas-socjeta' Stratford Co. Ltd[2] li taghha kien direttur, kellhom diversi pendenzi fir-rigward ta' taxxa fuq il-valur mizjud li jkopru medda ta' diversi snin kif juru d-dokumenti esibiti in atti.

Il-pendenzi dovuti huma s-segwenti[3]:

i. Taxxa fuq il-Valur Mizjud a tenur tal-ligi tal-1995[4] – bilanc ta' €44,626.72 (Lm19,158.25)[5] ;

ii. Taxxa tad-Dwana u tas-Sisa (CET)[6] – bilanc ta' €96,659.28[7];

---

[2] **Permezz ta' sentenza datata 17 ta' Jannar 2012 din il-Qorti diversament preseduta ordnat ix-xoljiment u l-istralc tas-socjeta' Stratfort Co. Ltd – Fol 82 et seq**

[3] Affidavit ta' Joseph Attard a fol 187

[4] A tenur tar-Regolament 3 tal-L.S. 406.18, ***"B'effett mill-1 ta' Jannar 2012, imgħax u penali amministrattiva m'għandomx jibqgħu jiddekorru fuq xi ammont ta' taxxa dovuta f'xi żmien ta' taxxa taħt l-Att dwar it-Taxxa tad-Dwana u tas-Sisa u l-Att tal-1994 dwar it-Taxxa fuq il-Valur Miżjud."***

[5] Dok AJ1 a fol 190

[6] Applikabbli l-istess Regolament 3 tal-L.S. 406.18

[7] Dok AJ2 a fol 191

iii. **Taxxa fuq il-Valur Mizjud a tenur tal-ligi tal-1999 – sat-8 ta' Gunju 2016, il-bilanc kien ta' €287,770.67[8]. Il-penali u imghax huma rizultat tan-non-adempjenza tar-rikorrent mal-obbligu tieghu li jissottometti d-denunzji lid-Dipartiment fil-hin bil-pagament kif dikjarat mill-istess rikorrent. Dawn il-pendenzi jmorru lura sal-1999[9].**

Il-penali amministrattivi u imghax mitluba mill-intimat Kummissarju tat-Taxxi lir-rikorrent kif spjega r-rapprezentant tad-Dipartiment tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud[10] huma:

i. ***Late Return Penalty*** li tiskatta bir-rata ta' 1% fix-xahar meta d-denunzja tardiva tigi sottomessa. B'effett mill-1 ta' Jannar 2009, din il-penali ma ghandhiex teccedi l-€250[11];

ii. ***Late Payment Penalty*** li tiskatta wkoll bir-rata ta' 1% fix-xahar meta l-pagament fuq id-denunzja jsir tardivament. B'effett mill-1 ta' Jannar 2009, din il-penali ma ghandhiex teccedi l-€250[12]. Din il-penali llum il-gurnata hija abolita;

iii. ***Imghax*** – Ir-rata nbidlet mal-medda tas-snin bis-sahha ta' diversi emendi li sehhew fil-ligi. Ir-rata ta' 1% applikabbli sal-31 ta' Dicembru 2008, naqset ghal 0.75% b'effett mill-ewwel ta' Jannar 2009 u kompliet tonqos ghal 0.54% b'effett mill-1 ta' Jannar 2014;

iv. Fis-27 ta' Settembru 2001[13] id-Dipartiment talab lill-Kummissarju tal-Pulizija sabiex jiehu passi kriminali kontra r-rikorrent fuq misapproprijazzjoni ta' fondi pubblici a tenur tal-artikoli 18, 28A, 293, 294 u 310 (1) tal-Kodici Kriminali stante li r-rikorrent bhala l-uniku direttur tas-socjeta' Stratford Co. Ltd kien ilu ma jissottometti denunzji bil-hlas rispettiv sa mill-1 ta' Jannar 1999[14]. Dawn il-passi ntalbu minhabba li minn denunzji sottomessi lid-Dipartiment mir-rikorrent stess, huwa kien iddikjara li gabar f'isem id-Dipartiment is-somma ta' €75,196.48 (Lm32,701.85), liema flus ma kinux gew mghoddija lid-Dipartiment skont il-ligi[15];

---

[8] Dok AJ 3 a fol 192
[9] Dok AJ 4 a fol 193
[10] Fol 187
[11] Art 38 (1) tal-Kap 406
[12] Art 38 (1) tal-Kap 406
[13] Dok PS 1 a fol 155 et seq
[14] Affidavit Paul Scicluna a fol 153
[15] Affidavit Paul Scicluna a fol 153; Dok PS 2 a fol 157 et seq

v. Permezz ta' sentenza datata 27 ta' Novembru 2008[16] il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali, a tenur tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta, sabet lil Angelo Zahra hati tar-reat ta' mizappproprijazzjoni tas-somma ta' €75,196.48 (Lm32,281.85) li kien gabar minghand terzi bhala Taxxa fuq il-Valur Mizjud u liema ammont huwa naqas li jhallas lid-Dipartiment koncernat. Huwa gie kkundannat piena ta' prigunerija ta' tlettax il-xahar sospiza ghal perjodu ta' sentejn. Zahra gie wkoll ordnat sabiex fi zmien sitt xhur mis-sentenza ihallas is-somma ta' €75,196.48 (Lm32,281.85) dovuta lid-Dipartiment;

vi. Peress li r-rikorrent odjern baqa' ma hallasx l-imsemmija somma, b'sentenza datata 18 ta' Dicembru 2009[17], dik il-Qorti ordnat li s-sentenza sospiza ta' tlettax il-xahar imposta permezz tas-sentenza tal-2008 fil-konfront ta' Zahra kellha tigi fis-sehh minn dakinhar;

vii. Konsegwentment ir-rikorrent dahal il-habs fit-18 ta' Dicembru 2009 u skonta s-sentenza fis-7 ta' Settembru 2010[18];

viii. Fit-28 ta' Dicembru 2009, ir-rikorrent kien ressaq petizzjoni lill-President ta' Malta fejn talab li tinhafirlu s-somma dovuta lid-Dipartiment tat-Taxxi[19], liema talba pero' ma gietx milqugha[20].

Stabbiliti dawn il-fatti l-Qorti sejra tghaddi biex tqis il-lanjanzi tar-rikorrent.

Fl-ewwel lok ghandha tigi ndirizzata **l-eccezzjoni preliminari tal-intimati** illi tghid li -

"….l-Onorevoli Prim' Ministru għandu jiġi liberat mill-osservanza tal-ġudizzju stante li ai termini ta' l-artikolu 181B tal-Kap 12 mhuwiex il-leġittimu kontradittur".

L-artikolu 181B tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta, fis-subartikoli (1) u (2) tieghu jipprovdi hekk; -

181B. (1) Il-Gvern għandu jkun rappreżentat fl-atti u fl-azzjonijiet ġudizzjarji mill-kap tad-dipartiment tal-gvern li jkun inkarigat fil-materja in kwistjoni:

[16] Fol 170 et seq
[17] Fol 179 et seq
[18] Xhieda ta' Helenio Galea a fol 143 et seq
[19] Fol 225 et seq
[20] Fol 229

Iżda, mingħajr preġudizzju għad-disposizzjonijiet ta' dan l-artikolu:

(a) kawżi għall-ġbir ta' ammonti dovuti lill-Gvern jistgħu f'kull każ isiru mill-Accountant General;

(b) kawżi li jinvolvu kwistjonijiet dwar impieg jew obbligu ta' servizz mal-Gvern jistgħu f'kull każ isiru mis-Segretarju Permanenti Ewlieni;

(ċ) kawżi dwar kuntratti ta' provvista jew ta' appalt mal-Gvern jistgħu f'kull każ isiru mid-Direttur tal-Kuntratti.

(2) L-Avukat Ġenerali jirrappreżenta lill-Gvern f'dawk l-atti u l-azzjonijiet ġudizzjarji li minħabba n-natura tat-talba ma jkunux jistgħu jiġu diretti kontra xi wieħed jew aktar mill-kapijiet tad-dipartimenti l-oħra tal-Gvern.

Huwa car li l-ghan tal-artikolu 181B huwa li fil-proceduri gudizzjarji l-Gvern ikun rapprezentat mill-Kap tad-Dipartiment involut, u fejn tali rapprezentazzjoni mhux possibbli minhabba n-natura tat-talba, huwa l-Avukat Generali li ghandu jidher bhala rapprezentant residwu tal-istess Gvern.

Kif inghad fil-kaz fl-ismijiet **Kenneth Brincat vs Avukat Generali et** deciza fl-10 ta' Jannar 2003[21] -

*Illi kif inghad fis-sentenza "**Raymond Gauci vs Il-Pulizija et**" (P.A. (S.K) (RCP) "ma hemm l-ebda dubju li l-iskop tal-emenda li saret f'dan l-artikolu imsemmi permezz talAtt XXIV tal-1995 kienet intiza sabiex wiehed jiffacilita' r-rikors lejn il-Qrati f'kull kawza inkluzi f'kazi ta' allegazzjonijiet ta' ksur ta' drittijiet fundamentali, u dan anke sabiex jigu evitati tragitti interminabbli dwar il-kwistjonijiet ta' min huwa legittimu kontradittur f'kawza, li sfortunatament il-Qorti kienet inondata bihom qabel l-imsemmija emenda, li hafna drabi u wisq izjed minn desiderabbli, wasslu biex azzjoni kostituzzjonali giet terminata fuq punti ta' procedura, minghajr ma l-Qorti ezaminat il-bazi tal-problema kostituzzjonali mqajjma…"*

Fil-kaz tal-lum l-azzjoni tar-rikorrent hija diretta biex timpunja l-agir tal-awtoritajiet kompetenti fir-rigward tal-allegati mizuri punittivi, kif ukoll il-ligi stess li tippermetti tali sanzjonijiet.

Il-Qorti hija konsapevoli li tezisti gurisprudenza konfliggenti dwar il-htiega o meno tal-prezenza tal-Prim Ministru f'kazijiet fejn tkun qeghda tigi attakkata

[21] Rik Kost 38/01

ligi. Fil-kaz **Anthony P. Farrugia vs L-Onorevoli Prim Ministru et deciz fis-17 ta' Novembru 2011** din il-Qorti diversament preseduta kienet qalet hekk -

Illi jekk wiehed iqis kif inhija mfassla l-ewwel talba tar-rikorrent, wiehed isib li hija l-ligi nnifisha li qieghda tkun attakkata bhala dik li biha huwa garrab ksur ta' jedd fundamentali tieghu. F'dan ir-rigward, l-intimat Onorevoli Prim Ministru jkollu locus standi fil-kawza, imqar b'riferenza ghal dik it-talba. Dan qieghed jinghad biss b'riferenza ghal dak li jidher mad-daqqa t'ghajn f'dik it-talba u lil hinn minn kull kunsiderazzjoni dwar is-siwi taghha jew konsiderazzjonijiet fil-mertu dwarha, li ghadu bikri wisq biex isiru f'dan il-waqt."

Izda l-Qorti Kostituzzjonali hadet pozizzjoni diversa fil-kaz **Robert Ciantar vs L-Onorevoli Prim Ministru et deciz 30 ta' Settembru 2016**[22]. Fir-rigward ta' aggravju mressaq mill-intimati appellanti Onorevoli Prim Ministru et dwar dik il-parti tas-sentenza tal-Ewwel Qorti li kienet ikkonkludiet li l-Prim Ministru kien legittimu kontradittur, intqal hekk -

"17. Ghalkemm fis-sentenza appellata l-ewwel Qorti tikkwota b'mod estensiv mis-sentenza ***Anthony P. Farrugia v. L-Onorevoli Prim Ministru et****, fejn dik il-Qorti, fost affarijiet ohra u ghar-ragunijiet hemm indikati u b'referenza ghall-Artikolu 242 tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta, iddecidiet illi l-Prim Ministru ghandu locus standi fi proceduri konsimili, il-posizzjoni legali korretta hija dik enuncjata minn din il-Qorti f'diversi sentenzi citati fil-kawza fl-ismijiet* ***Emanuel Caruana et v. Il-Prim Ministru et****, fejn din il-Qorti osservat hekk:*

"… … … din il-Qorti taghmel referenza ghall-kawza fl-ismijiet ***Alfred Spiteri et vs Awtorità dwar it-Trasport ta' Malta*** *fejn din il-Qorti indirizzat il-vertenza kemm fid-dawl ta' dak li jiddisponi l-artikolu fuq citat kif ukoll b'referenza ghal dak li jiddisponi l-Artikolu 242 indikat fis-sentenza appellata:*

".......l-Artikolu 181B tal-istess kap, li huwa l-artikolu fil-kodici tal-procedura appozitament maghmul sabiex jirregola r-rapprezentanza tal-gvern fl-atti gudizzjarji. .... jistipula b'mod car li r-rapprezentanza tal-gvern hija vestita fil-kap tad-dipartiment koncernat kif ukoll, f'certu oqsma, fil-persuni indikati fil-proviso tal-istess artikolu, u fil-kazijiet li ma jaqghux taht l-ewwel sub-inciz, allura r-rapprezentanza tal-Gvern hija vestita fl-Avukat Generali. Imkien f'dan l-artikolu ma jissemma' l-Prim Ministru. Li kieku l-ligi riedet li f'certu kazijiet bhal dawk in dizamina kellu jitharrek ukoll il-Prim Ministru, kienet tghidu - quod lex voluit lex dixit. Dan il-hsieb jinsab fortifikat bil-principju enuncjat minn din il-Qorti fil-kawza ***H. Vassallo & Sons Limited v. Avukat Generali*** *moghtija fit-30 ta' Settembru 2012 li l-imsemmi Artikolu 181B japplika*

[22] Rik Kost Nru 14/11

minghajr distinzjoni kemm ghall-proceduri ordinarji kif ukoll ghal dawk ta' natura kostituzzjonali.

"Kif osservat minn din il-Qorti fil-kawza ***Glenn Bedinfield v. Kummissarju tal-Pulizija et*** *deciza fil-31 ta' Lulju 2000:*

"....proprju bl-applikazzjoni ta' dan l-artikolu tal-Kap. 12 jidher li l-Prim Ministru ma kellux strettament locus standi f'dan il-gudizzju ghax ma kienx ghall-fini specifiku ta' rapprezentanza gudizzjarja jirraprezenta l-Gvern jew ghall-anqas il-prezenza tieghu ma kienitx mehtiega biex il-gudizzju ikun integru. Dan fis-sens li l-Gvern ikun adegwatament rapprezentat mill-Avukat Generali f'dawk il-kazijiet l-ohra kollha fejn illigi ma tispecifikax mod iehor.

…… Omissis ……

"[66.2] Li l-Artikolu 242 fuq citat ma jitkellimx dwar ir-rapprezentanza fl-atti gudizzjarji, izda jaghti biss fakolta' lill-Prim Ministru sabiex, dan fid-diskrezzjoni tieghu, inehhi ligi dikjarata inkonsistenti mal-Kostituzzjoni jew mal-Konvenzjoni. Din il-Qorti taqbel ma' dak sottomess mill-Ministru appellat li, "ir-referenza lejn il-Prim Ministru [fl-Artikolu 242] ma kienitx qeghda ssir bhala r-rapprezentant tal-Gvern fi proceduri gudizzjarji, izda r-referenza hija intiza lilu bhala l-kap tal-fergha legislattiva tal-istat" biex inehhi inkonsistenzi mal-istrumenti legali fuq citati."

Ghaldaqstant dan l-aggravju huwa fondat u qed jigi milqugh."

Il-Qorti tikkondividi l-konsiderazzjonijiet maghmula fil-kaz ta' **Robert Ciantar** appena citat u sejra tabbraccja l-istess. **Ghall-istess ragunijiet l-ewwel eccezzjoni preliminari tal-intimati sejra tigi akkolta.**

Ikkunsidrat:

Fl-ewwel talba tieghu ir-rikorrent qieghed jitlob dikjarazzjoni ta' ksur tal-artikolu 4 tas-Seba' Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea minhabba n-numru ta' kastigi li huwa sofra b'rizultat tan-nuqqasijiet tieghu bhala direttur ta' Stratford Co.Ltd fir-rigward tal-Att dwar it-Taxxa fuq il-Valur Mizjud.
Dan l-artikolu 4 (1) tas-Seba' Protokoll jipprovdi hekk -

"1. Hadd ma jista` jkun ipprocessat jew jerga` jigi kkastigat ghal darb`ohra fi procedimenti kriminali taht il-gurisdizzjoni tal-istess Stat ghal xi reat li dwaru jkun diga` gie finalment liberat jew misjub hati skond il-ligi u l-procedura penali ta` dak l-Istat."

Dan l-artikolu ghalhekk jipprotegi d-dritt ta' persuna li ma tigix suggetta ghal piena ghal aktar minn darba ghall-istess reat, ukoll li ma tigix lanqas processata darbtejn ghal istess.

Principji mportanti naxxenti minn din id-dispozizzjoni huma li –

"…….the protection of the ne bis in idem principle is not dependent on the order in which the respective proceedings are conducted; it is the relationship between the two offences which is material."
(**A and B v Norway deciz mill-Qorti Ewropea ghad-Drittijiet tal-Bniedem [QEDB] fil-15 ta' Novembru 2016**[23])

kif ukoll li –

"Article 4 of Protocol No. 7 is not confined to the right not to be punished twice but extends to the right not to be tried twice."
(**Franz Fischer v Austria deciz mill-QEDB fid-29 t'Awissu 2001**[24]).

Issir referenza wkoll ghal dak li qalet il-Qorti Ewropea tal-Gustizzja fir-rigward tal-ko-applikazzjoni ta' penali amministrattivi u dawk kriminali. Fil-kaz **Aklagaren v Hans Akerberg Fransson deciz 26 ta' Frar 2013**[25], il-*Grand Chamber* ikkonkluda hekk -

"The ne bis in idem principle laid down in Article 50 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union does not preclude a Member State from imposing successively, for the same acts of non-compliance with declaration obligations in the field of value added tax, a tax penalty and a criminal penalty in so far as the first penalty is not criminal in nature, a matter which is for the national court to determine."

Applikati dawn il-principji ghall-kaz odjern, il-Qorti tqis ben pruvat illi hemm ness dirett bejn il-penali amministrattivi nflitti mid-Dipartiment fuq ir-rikorrent ghan-nuqqas t'adempjenza mal-obbligi fiskali tieghu u l-proceduri kriminali li ghalihom gie sottopost. Kif ammess mill-istess intimati –

Joseph Attard, Manager (Sezzjoni Gbir) fid-Dipartiment xehed hekk:

"…il-penali u l-imghax fuq dan il-kont huma l-konsegwenza tan-nuqqas tar-rikorrent li jissottometti d-denunzji fil-hin bil-pagament iddikjarat minnu stess. Dawn in-nuqqasijiet u pendenzi jirrisalu ghall-1999…

[23] App. Nri. 24130/11 u 29758/11 - Para 140
[24] App. Nru 37950/97 – Para 29
[25] C-617/10

Dawn huma flejjes migbura mir-rikorrent bhala taxxa fuq il-valur mizjud f'isem il-Gvern, li l-istess rikorrent m'ghaddiex lill-erarju pubbliku.

[...]

Wara diversi twissijiet amministrattivi min-naha tad-Dipartiment tal-VAT....l-istess Dipartiment ma kienx fadallu triq ohra hlief li jipprocedi kriminalment pero' dawk il-proceduri, li effettivament wasslu ghall-inkarcerar tieghu wara sejbien ta' htija mill-Qorti Kriminali kompetenti, kienu limitati ghat-taxxa dikjarata u mhux imhallsa u ma kienu jinvolvu l-ebda penali jew imghaxijiet ulterjuri[26]."

Paul Scicluna, Spettur tal-VAT kompla hekk -

"Dan l-ufficcju wara li falla t-tentattivi amministrattivi tieghu sabiex jigbor il-flus dovuti.....kien kiteb lill-Kummissarju tal-Pulizija..sabiex jiehu passi kontra s-sur Zahra fuq misapproprjazzjoni ta' fondi pubblici....[27]"

Ma hemm ebda dubju ghalhekk li bhala fatt, filwaqt li d-Dipartiment tat-Taxxa fuq il-Mizjud kien impona *late return penalty*, *late payment penalty* u *imghax* fuq ir-rikorrent minhabba l-infrazzjonijiet tal-ligi tal-VAT, huwa ha passi wkoll tramite l-Kummissarju tal-Pulizija sabiex fir-rigward tal-istess infrazzjonijiet jigu istitwiti proceduri kriminali kontra l-istess rikorrent quddiem il-Qorti tal-Magistrati Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali prinicipalment fuq ir-reat ta' misaproppjazzjoni.

Dak li issa jrid jigi evalwat minn din il-Qorti ai fini tal-artikolu 4 tas-7 Protokoll tal-Konvenzjoni huwa jekk il-multi amministrattivi li r-rikorrent Zahra gie sottopost ghalihom jistghux jitqiesu tant severi li jammontaw ghal "piena penali".

Il-Qorti Kostituzzjonali fil-kaz **Robert Ciantar vs Onorevoli Prim Ministru[28]** qalet hekk-

"....il-punti krucjali li ghandhom jigu ezaminati sabiex jigi determinat jekk il-proceduri kriminali mehuda fil-konfront tar-rikorrent humiex lezivi tad-dritt tieghu kontemplat fl-artikolu fuq citat huma, [a] jekk il-multi amministrattivi humiex ta' certu entità li jikkwalifikaw bhala ta' natura penali imposti bl-iskop punittiv sabiex jservu bhala deterrent u, [b] jekk dawk il-multi kienux diga' gew

[26] Affidavit a fol 188-189
[27] Affidavit a fol 153
[28] Supra.

impost fuq ir-rikorrent u kienux ghadhom pendenti meta ttiehdu l-proceduri kriminali kontra tieghu.

38. Din il-Qorti kellha digà okkazzjoni li tezamina cirkostanzi simili fil-kaz **David Mifsud v. Onor. Prim Ministru et** *deciz fl-24 ta' Gunju 2016. F'dak il-kaz gew identifikati s-segwenti principji in materja applikabbli wkoll ghall-kaz odjern:*

" … … … f'kaz recenti **Grande Stevens v. Italy**, *il-Qorti Ewropea ghamlet is-segwenti enuncjazzjonijiet dwar dan id-dritt fundamentali:*

'220. The guarantee enshrined in Article 4 of Protocol No. 7 becomes relevant on commencement of a new prosecution, where a prior acquittal or conviction has already acquired the force of res judicata……..

'221. The Court's inquiry should therefore focus on those facts which constitute a set of concrete factual circumstances involving the same defendant and inextricably linked together in time and space, the existence of which must be demonstrated in order to secure a conviction or institute criminal proceedings [see **Sergey Zolotukhin**, *cited above, §84]……*

……… Omissis ………

'229. … … … administrative sanctions may, for the purposes of the application of the Convention, be qualified as criminal sanctions [see paragraph 61 above]. Further, in its Åklagaren v. Hans Åkerberg Fransson judgment, on the subject of value-added tax, the ECJ stated that, under the ne bis in idem principle, a State can only impose a double penalty [fiscal and criminal] in respect of the same facts if the first penalty is not criminal in nature"…[sottolinear ta' din il-Qorti]

……… Omissis ………

"74. Imiss issa li jigi ezaminat jekk giex vjolat id-dritt fundamentali ta' l- attur, li ma jigix sentenzjat jew kastigat darbtejn ghall-istess fatti, bit-tehid ta' proceduri penali kontra tieghu meta kienu diga' imposti fuqu multi amministrattivi minn naha tal-Kummissarju.

"75. Jirrizulta kif ben osservat l-ewwel Qorti, illi l-Kap. 406 jikkontempla li persuna registrata li tonqos milli tipprezenta d-denunzji fil-hin, tehel multi amministrattivi sostanzjali u imghax fuqhom. Ukoll jinsab assodat fil-gurisprudenza Ewropea kostanti in materja illi, in kwantu l-multi amministrattivi jew penalitajiet u l-imghax fuqhom huma intizi sabiex iservu ta'

deterrent u bhala mizuri punitivi u kemm-il darba dawn ikunu f'ammonti sostanzjali allura jikkwalifikaw bhala 'criminal penalty'.

"76. Huwa dan il-fattur ta' konkorrenza tal-multi amministrattivi u multi imposti mill-qrati kriminali li setà jwassal ghall-vjolazzjoni tal-principju tan-ne bis in idem … … …

"77. … … … fil-fehma ta' din il-Qorti dak li huwa vjolattiv tal-principju tan-ne bis in idem mhumiex il-proceduri kriminali wahedhom izda l-fatt li dawn il-proceduri kienu ttiehdu fl-istess zmien li fih il-Kummissarju kien diga' impona fuq l-attur multi amministrattivi sostanzjali ghall-istess nuqqas li kien jifforma l-mertu tal-proceduri kriminali."

B'zieda ma dan ssir referenza ghal dak li kkonkludiet l-Qorti Ewropea fid-decizzjoni **Engel and others vs the Netherlands**[29] fejn stabbilit dak li ghandhom jkunu il-kriterji li jikostitwixxu '*criminal charge'*, kif gew citati fid-decizzjoni **Ruotsalainen vs Finland** [30]

"*43. The Court's established case*-*law sets out three criteria, commonly known as the "Engel criteria" (see Engel and Others vs the Netherlands, 8 June 1976, Series A no. 22), to be considered in determining whether or not there was a "criminal charge". The first criterion is the legal classification of the offence under national law, the second is the very nature of the offence and the third is the degree of severity of the penalty that the person concerned risks incurring. The second and third criteria are alternative and not necessarily cumulative. It is enough that the offence in question is by its nature to be regarded as criminal or that the offence renders the person liable to a penalty which by its nature and degree of severity belongs in the general criminal sphere (see: " Ezeh and Connors vs the United Kingdom [GC"], nos. 39665/98 and 40086/98, § 86, ECHR 2003-X). The relative lack of seriousness of the penalty cannot divest an offence of its inherently criminal character (see: "Ozturk vs Germany", judgment of 21 February 1984, Series A no. 73, § 54, and "Lutz vs Germany", judgment of 25 August 1987, Series A no. 123, § 55). This does not exclude a cumulative approach where separate analysis of each criterion does not make it possible to reach a clear conclusion as to the existence of a criminal charge (see, as recent authorities, "Jussila vs Finland [GC]", no. 73053/01, §§ 30-31, ECHR 2006-..., and "Ezeh and Connors", cited above, § 82*-86)."

Insibu illi *"The notion of 'criminal' is however an autonomous one. So when the court is satisfied that the first decision before it is 'final', it must also address whether it was 'criminal' for the purpose of Article 4. Here it looks to*

[29] No 5100,71 23.11.1976. A22
[30] 13079/03, ECHR (16.06.2009)

the 'general principals concerning the corresponding words "criminal charge" and "penalty" respectively in Articles 6 and 7 of the Convention'. It has regard to such factors as 'the legal classification of the offence under national law: the nature of the offence, the national legal characteristics of the measure, its purpose, nature and degree of severity, whether the measure was imposed following conviction for a criminal offence and the procedures involved in the making and implementation of the measure'. As the Court has noted this range of criteria is wider than that used in the Engel for article 6 of the Convention." [31]

Fid-decizzjoni taghha suriferita ta' **Franz Fischer vs Austria**[32] il-Qorti Ewropea stabbilit illi *".. ..the key issue for ne bis in idem under article 4 was whether there had in reality been a trial or punishment 'again' (Article 4(1), the court pointed out, uses this word, not the expression 'the same offence'), for an offence for which the applicant had already been finally acquitted or convicted. Where different offences based on one act where prosecuted consecutively, one after the final decision of the other, the Court therefore, has 'to examine whether or not such offences have the **same essential elements'*** [33]

"It does not automatically follow that there will be a violation of Article 4 of the Seventh Protocol if one act constitutes more than one offence and these are prosecuted on different occasions, perhaps in different courts. But if there are consecutive prosecutions for appartently different offences based on one act (one after the final decision of the other) the key test is whether such offences have 'the same essential elements'. If they do Article 4(1) will be violated for, as the Court has subsequently put it, Article 4(1) is aimed at preventing duplication of what is essentially the same criminal proceedings, 'it being the repetitive aspect of trial or punishment [which] is central to the legal problem in issue.'"[34]

Fid-decizzjoni ***Gradinger vs Austria***[35] il-Qorti tkellmet invece dwar ksur ta' l-artikolu 4(1) fejn it-tieni procedurii mehuda kienu *"... based on the same conduct*".

Il-Qorti ta' Lussumburgu fid-decizzjoni taghha ta' **Van Esbroeck**[36] hadet din il-posizzjoni dwar il-kuncett ta' *ne bis in idem* fir-rigward ta' l-applikabilta'

---

[31] **Harris, O'Boyle & Warbrick: Law of the European Convention on Human Rights**. Second Edition page 751-752
[32] HUDOC (2001) para 23.
[33] Ibid page 753
[34] Ibid 753-754
[35] A 388-C (1995)
[36] Case C-436/04 [2006] ECR I-2333

tieghu fil-qasam tal-**Convention Implementing the Schengen Agreement** (1990) [CISA]:[37]

"...the only relevant criterion for the purposes of the application of that article of the CISA is identity of the material acts, understood as the existence of a set of concrete circumstances which are inextricably linked together (...) in time, in space and by their subject matter."

Din kienet interpretazzjoni vicin dik mhaddna aktar tard mill-Qorti Ewropea fid-decizzjoni **Pirttimaki vs Finland**[38] ta' 10 ta' Mejju, 2014 fejn intqal:

"Accordingly, the Court took the view that Article 4 of Protocol No. 7 had to be understood as prohibiting the prosecution or trial of a second "offence" in so far as it ***arose from identical facts or facts which were substantially the same****. It was therefore important to focus on those facts which constituted a set of concrete factual circumstances involving the same defendant and inextricably linked together in time and space, the existence of which had to be demonstrated inorder to secure a conviction or institute criminal proceedings".*

Il-Qorti tqis li fil-kaz odjern, u kif irrizulta mill-provi, l-multi amministrattivi li d-Dipartiment hareg kontra r-rikorrent huma sostanzjali. Dawn il-multi ghadhom fis-sehh u huma koperti b'Mandati ezekuttivi[39]. Gew iskritti wkoll Privileggi favur id-Direttur Generali tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud[40]. Certament ghalhekk li fuq l-iskorta tas-sentenzi w insenjamenti citati, il-penali amministrattivi ghandhom jigu meqjusa bhala ta' natura penali imposti bl-iskop punittiv sabiex jservu bhala deterrent.

Il-Qorti ssib ukoll li a bazi tal-istess fatt, u cioe' n-non adempjenza tal-obbligi fiskali tieghu, ittiehdu proceduri kriminali fil-konfront tar-rikorrent li wasslu biex huwa gie sentenzjat ghal piena ta' prigunerija sospiza. Eventwalment, wara li r-rikorrent naqas li jikkonforma ruhu maghha, b'sentenza ohra tal-Qorti il-piena ta' prigunerija giet reza effettiva. Jirrizulta lli r-rikorrenti naqqas li jhallas lil Gvern ta' Malta dak minnu migbur minghand it-terz bhala VAT tul medda ta' snin, dana il-fatt jittraduci ruhu ghal xejn anqas minn dak l-element fattwali kostittutiv tar-reat ta' misappropjazzjoni kontemplat taht l-artikolu 293 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta li jitkellem dwar iz-zamma ta' oggett, flus f'dan il-kaz, li jgib maghha l-obbligu ta' uzu detterminat, li jithallsu lil-Gvern, li tieghu r-rikorrenti ukoll gie processat u nstab hati u spicca ghamel xhur il-habs. Bla dubbju ta' xejn hawn si tratta ta' '*the same essential elements*' u '*same conduct*' skont l-insenjamenti surriferiti.

[37] Ghalkemm hawn si tratta ta' relazzjonijiet intra statali fi hdan l-Unjoni.
[38] No. 35232/11
[39] Fol 44-73, 111
[40] Fol 108-110

Huwa palezi wkoll li meta gew inizjati l-proceduri kriminali kontra r-rikorrent dwar ir-reat bazat fuq l-istess fatt, il-multi amministrattivi kienu diga' *in vigore*. Kif qalet ghalhekk il-Qorti Kostituzzjonali fil-kaz **Angelo Zahra vs L-Onorevoli Prim Ministru et deciz fid-29 ta' Mejju 2015**[41] -

Minn dan jirrizulta car li bit-tehid kontra r-rikorrent ta' proceduri kriminali wara li gia` gew imposti l-multi "amministrattivi", ir-rikorrent mhux talli gie processat darbtejn fuq l-istess fatti, izda talli gie wkoll penalizzat darbtejn in vjolazzjoni tal-artikolu konvenzjonali fuq citat."

Dan kollu fil-fehma tal-Qorti ghall-konkluzjoni wahda u cioe' li fil-kaz odjern, l-proceduri kriminali li ttiehdu fil-konfront tar-rikorrent huma vjolattivi tal-principju tan-*ne bis in idem* kif protett bil-Konvenzjoni Ewropea. Huwa rrilevanti l-argument tal-intimati li fil-proceduri kriminali huwa ma wehilx multi ohrajn, ghax kif diga' gie affermat mill-gurisprudenza kwotata, huwa l-fatt wahdu li r-rikorrent gie processat it-tieni darba li huwa leziv u mhux l-ezitu ta' dawk il-proceduri. F'kull kaz jinghad pero' ghall-istess nuqqasijiet tieghu r-rikorrent xorta wehel piena ta' prigunerija li huwa spicca skonta fl-intier taghha.

In vista ta' dak konstatat, is-sentenzi tal-Qorti tal-Magistrati fl-ismijiet *Il-Pulizija vs Angelo Zahra* tas-27 ta' Novembru 2008 u tal-18 ta' Dicembru 2009 ghandhom jitqiesu lezivi ta' dan l-istess artikolu tas-Seba' Protokoll.

Ghalhekk l-ewwel talba tar-rikorrent sejra tigi milqugha.

Fit-tieni talba tieghu r-rikorrent jitlob ukoll dikjarazzjoni ta' ksur tal-artikolu 5 tal-Konvenzjoni Ewropea in vista tal-impozizzjoni ta' piena ta' prigunerija permezz tas-sentenzi mpunjati tal-Qorti tal-Magistrati. Is-subartikolu 1 (a) u 5 ta' dan l-artikolu jipprovdi hekk -

" (1) Kulħadd għandu d-dritt għal-libertà u għas-sigurtà tal-persuna. Ħadd ma għandu jiġi ipprivat mil-libertà tiegħu ħlief fil-każijiet li ġejjin u skont il-proċedura preskritta bil-liġi:

(a) id-detenzjoni skont il-liġi ta' persuna wara li tinsab ħatja minn qorti kompetenti;

[....]

[41] App. Nru 33/13

(5) Kull min ikun vittma ta' arrest jew detenzjoni bi ksur tad-disposizzjonijiet ta' dan l-Artikolu jkollu dritt esegwibbli għal kumpens."

Fil-kaz **Assanidze v Georgia** deciz mill-QEDB fit-8 t'April 2004[42] intqal hekk -

"170. All persons are entitled to the protection of that right, that is to say, not to be deprived, or to continue to be deprived, of their liberty (see Weeks v. the United Kingdom, judgment of 2 March 1987, Series A no. 114, p. 22, § 40), save in accordance with the conditions specified in paragraph 1 of Article 5. The list of exceptions set out in Article 5 § 1 is an exhaustive one (see ***Labita v. Italy*** *[GC], no. 26772/95, § 170, ECHR 2000-IV, and* ***Quinn v. France****, judgment of 22 March 1995, Series A no. 311, p. 17, § 42) and only a narrow interpretation of those exceptions is consistent with the aim of that provision, namely to ensure that no one is arbitrarily deprived of his or her liberty (see* ***Engel and Others v. the Netherlands****, judgment of 8 June 1976, Series A no. 22, p. 25, § 58, and* ***Amuur v. France****, judgment of 25 June 1996, Reports 1996-III, p. 848, § 42).*

[….]

Thus, the provisions of Article 5 require the detention to be "in accordance with a procedure prescribed by law" and any decision taken by the domestic courts within the sphere of Article 5 to conform to the procedural and substantive requirements laid down by a pre-existing law (see ***Agee v. the United Kingdom****, Commission decision of 17 December 1976, DR 7, p. 165)."*

Il-Qorti ssib li la l-proceduri kriminali mehuda kontra r-rikorrent huma lezivi tad-drittijiet fundamentali, il-konsegwenzi kollha naxxenti minn dawk il-proceduri, u cioe' l-piena ta' habs moghtija fil-konfront tar-rikorrent u l-inkarcerazzjoni tieghu ghall-perjodu mit-18 ta' Dicembru 2009 sas-7 ta' Settembru 2010 sehhew ukoll bi ksur tad-drittijiet fundamentali tieghu.

Ghalhekk it-tieni talba tar-rikorrent sejra tigi milqugha.

Fit-tielet talba tieghu r-rikorrent qieghed jitlob li l-paragrafu 3 tal-artikolu 83 tal-Kap 406 jigi meqjus leziv tal-artikolu 4 tas-Seba' Protokoll tal-Konvenzjoni.

In vista ta' dak li appena nghad fir-rigward tal-ewwel talba l-Qorti ssib li din it-talba hija wkoll gustifikata. Kif kompla nghad fil-kaz **Robert Ciantar vs L-Onorevoli Prim Ministru**[43] -

[42] App. Nru 71503/01
[43] supra

"Din il-Qorti tirribadixxi li l-Artikolu 83(3) tal-Kap. 406 tal-Ligijiet ta' Malta huwa inkonsistenti mal-Artikolu 4 tas-7 Protokoll tal-Konvenzjoni, in kwantu dak is-subinciz jiprospetta proprju sitwazzjoni bhal dik odjerna fejn persuna, oltre l-impozizzjoni ta' multa amministrattiva sostanzjali, tigi sottoposta wkoll ghal proceduri penali quddiem il-Qorti tal-Magistrati dwar l-istess nuqqas."

Il-Qorti sejra tabbraccja dan l-insenjament u taghmlu taghha. **It-tielet talba tar-rikorrent ghaldaqstant sejra tigi milqugha wkoll.**

Fir-raba' talba tieghu r-rikorrent jitlob it-thassir taz-zewg sentenzi tal-Qorti tal-Magistrati moghtija fil-konfront tieghu, **liema talba ghar-ragunijiet premessi sejra wkoll tigi milqugha**.

Fil-hames talba tieghu ir-rikorrent qieghed jitlob it-thassir tal-multi amministrattivi u l-imghax punittiv mahrugin kontrih. Din it-talba mhijex gustifikata ghax il-lezjoni misjuba mill-Qorti tirrigwarda **biss u unikament** il-proceduri kriminali inizjati kontra r-rikorrent.

Kif inghad fil-kaz **Robert Ciantar vs L-Onorevoli Prim Ministru**[44] -

"....din il-Qorti tosserva li l-ksur ma sehhx minhabba l-impozizzjoni tal-multi amministrattivi u imghaxijiet fuqhom, izda sehh bil-ftuh tal-proceduri kriminali kontra r-rikorrent fiz-zmien meta kienu digà gew imposti fuqu dawk il-multi. Huma ghalhekk il-proceduri kriminali li jmorru kontra l-principju tan-ne bis in idem sancit fl-artikolu precitat u mhux il-multi amministrattivi u l-imghaxijiet fuqhom."

Din it-talba sejra ghalhekk tigi michuda.

Fis-sitt talba r-rikorrent jitlob il-hlas ta' kumpens xieraq. Il-Qorti tqis li r-rimedju ewlieni ghall-ksur tad-drittijiet tieghu huwa t-thassir tas-sentenzi moghtija mill-Qorti tal-Magistrati Bhala Gudikatura Kriminali fil-konfront tieghu.

Il-Qorti hija ben konxxa u konsapevoli tal-fatt li f'kazijiet simili gieli nghata kumpens pekunjarju ghal-ksur kostituzzjonali rizultanti. Daqstant hija sensittiva ghal fatt illi r-rikorrenti spicca ghamel perjodu ta' prigunerija effettiva a bazi ta' sentenza illi llum qeghda tigi mhassra minhabba il-lezjoni misjuba. Pero lanqas ma tista l-Qorti tinjora l-fatt illi r-rikorrenti kellu ghal snin twal tgawdija ta' flejjes sostanzjali mhux appartenenti lilu, li gew sotratti mill-bwiet ta' terzi, li huma dovuti lill-erarju pubbliku. Minn din is-somma sostanzjali ta'

[44] Supra.

€75,196.48[45], mizmuma minnu ghal snin twal certament gawda beneficcji. Ghalhekk din il-Qorti tqies li maghdud dan mat-thassir innifsu tas-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati, li dan huwa kumpens xieraq u abbastanza adekwat.

Tabbraccja hawn dal li qalet il-Qorti tal-Prim'Awla fil-konfront ta' l-istess talba fil-kawza ta' **Robert Ciantar**[46] gia surriferita:

"Dwar id-disa` (9) talba, il-Qorti hija tal-fehma li l-akkoljiment tal-hdax (11)*[47] *–il talba hija rimedju bizzejjed. Fir-rigett tad-disa` (9) talba, il-Qorti hadet konsiderazzjoni tal-fatt illi ma kienx legittimu l-argument tar-rikorrent li ma kienx possibbli ghalih illi jhallas it-taxxa dovuta, meta huwa risaput illi t-taxxa kienet tirrapprezenta flus li r-rikorrent suppost gabar minghand il-konsumatur mhux ghalih izda ghall-erarju pubbliku. Anke jekk ir-rikorrent kien qieghed jikkontesta l-legittimita` tal-multi u tal-penali, seta` jibbenfika mill-iskema offruta bla pregudizzju ghall-posizzjoni li ha fil-kawza tal-lum".

Ferm il-premess, il-Qorti ma tistax ma tqisx ukoll il-fatt kif sollevat mill-intimati lir-rikorrent qatt ma fittex li jibbenefika mit-tnaqqis tal-penali amministrattivi skont id-dispozizzjonijiet applikabbli tal-ligi[48].

In fine u ghar-ragunijiet kollha suesposti, l-eccezzjonijiet kollha tal-intimati fil-mertu sejrin jigu respinti.

Ghal dawn il-motivi l-Qorti taqta' u tiddeciedi l-kawza billi:

1. **Tilqa l-eccezzjoni preliminari tal-intimati u tiddikjara li l-Prim Ministru mhuwhiex legittimu kontradittur f'dawn il-proceduri u tilliberah ghalhekk mill-osservanza tal-gudizzju;**

2. **Tichad il-bqija tal-eccezzjonijiet tal-intimati Avukat Generali, Kummissarju tat-Taxxi u l-Kummissarju tal-Pulizija;**

3. **Tilqa' l-ewwel talba tar-rikorrent u tiddikjara li l-proceduri kriminali li ttiehdu fil-konfront tar-rikorrent fl-ismijiet *Il-Pulizija vs Angelo Zahra* decizi fis-27 ta' Novembru 2008 u 18 ta' Dicembru 2009 rispettivament jilledu l-artikolu 4 tas-seba' Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea ghad-Drittijiet tal-Bniedem u Libertajiet Fundamentali;**

[45] LM32,701.85c
[46] Robert Ciantar vs. OPM: P.A. 14/11JZM 29/10/2015
[47] Thassir tas-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati.
[48] Affidavit Paul Scicluna a fol 154

4. **Tilqa' t-tieni talba tal-istess rikorrent u tiddikjara li in vista tal-impozizzjoni ta' piena ta' prigunerija bi ksur tal-principju tan-*ne bis in idem* gie lez fil-konfront tieghu l-Artikolu 5 tal-istess Konvenzjoni;**

5. **Tilqa' t-tielet talba u tiddikjara illi l-paragrafu 3 tal-Artikolu 83 tal-Kap 406 tal-Ligijiet ta' Malta jikser l-artikolu 4 tas-Seba Protokoll tal-Konvenzjoni;**

6. **Tilqa' r-raba' talba u tiddikjara illi s-sentenzi surreferiti tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali fl-ismijiet *Il-Pulizija vs Angelo Zahra* tas-27 ta' Novembru 2008 u t-18 ta' Dicembru 2009 jiksru l-artikolu 4 tas-Seba Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea u ghaldaqstant tordna t-thassir taghhom;**

7. **Tichad il-hames talba;**

8. **Tichad is-sitt talba;**

9. **Tastjeni milli tiehu konjizzjoni tas-seba' talba;**

10. **L-ispejjez tal-kawza jkunu a karigu tal-intimati Avukat Generali, Kummissarju tat-Taxxi u l-Kummissarju tal-Pulizija solidalment bejniethom filwaqt li l-ispejjez tal-Prim Ministru jaghmel tajjeb ghalihom ir-rikorrent.**

Onor. Dr. Miriam Hayman LL.D.
Imhallef

Vera Kopja

John Muscat
Deputat Registratur